ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 219. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛИСТОПАДА 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 21, 1975 No. 219. VOL. LXXXII.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУВСЯ ДЕНЬ ПИСЬМЕННИКА

Філядельфія. (Л. П.). — Заходами Відділу Об'єднання Жінок ОЧСУ під керівництвом п-і Ярослави Савчак та імпрезової референтки письменниці Оксани Керч і культ.-освіт. референтки Теофілі Ганушевської у суботу 15 листопада ц. р. тут в залі Дому Молоді при 4949 Олд Иорк Ровд відбувся День Письменника в присутності понад 100 гостей. Сцену прикрашували квіти і портрети сл. п. Євгена Маланюка, Юрія Липи, Олени Теліги, Тодося Осьмачки. На столах при вході були розкладені книжки від 40 українських екзильних авторів, які відгукнулись на заклик Управи Відділу ОЖ ОЧСУ й надіслали для розповсюдження свої твори.

Присутніх привітала голова відділу п-і Ярослава Савчак, представивши поета Володимира Біляєва, уродженця Донеччини, який розпочав друкуватися в 1948 р., до Філядельфії прибув у 1954 р.; крім творчої праці в царині літератури, В. Біляїв є активним у колах Державного Центру УНР та УРДП крила проф. д-ра М. Степаненка. Після вшанування однохвилинною мовчанкою пам'яті голови Культурної Ради СКВУ мистця Володимира Ласовського, поет В. Біляїв попрохав до виступу відому письменницю-прозаїка Докію Гуменну, авторку 14 книжок, яка розпочала свій творчий шлях ще в 1926 року. Докія Гуменна прочитала есей „Чому я за матріярхат", в якому були сконцентровані провідні ідеї таких її творів, як „Велике цабе", „Благослови, мати", „Родинний альбом" та ін.

Представлений В. Біляєвим поет Л. Полтава згадав, що цього року минає 10 літ від часу створення Асоціяції Діячів Української Культури, (АДУК), від імени якої він виступав. На вшанування неприсутньої через стан здоров'я поетеси Ольги Лубської в її 50-ліття — коротко розповів її біографію та прочитав поезію Ольги Лубської „Пісня — моїй матері", що викликала довгі оплески, які й були привітом поетесі в її ювілеї. Л. Полтава прочитав також уривок із своєї поеми „1917", кілька віршів із нової збірки „З листів до Галі" та не опубліковану через нестачу коштів поему для дітей п. наг. „Котячий хор".

Володимир Біляїв, член

(Закінчення на стор. 3-ій)

Інж. А. Забродський відає газовими турбінами Вестінґгавзу

Ессінґтон, Па. (В. Корчинський). — Нещодавно відома компанія Вестінґгавз підвищила провідного нашого діяча, англомовного секретаря минулорічної 28-ої Конвенції УНСоюзу, до функції старшого інженера в ділянці газових турбін, так званих прототипів, потужністю 100,000 кіловатів та вартости 7 до 10 мільйонів долярів. Нова відповідальність інж. А. Забродського тепер у тому, що він підписує контракти купна і продажу турбін, ґарантує їх ефективність та зобов'язує покупця до вирівняння грошових зобов'язань. Очевидно, що підписуючи контракти, інж. А. Забродський інсталює та перевіряє продані турбіни.

До цього поважного професійного успіху дійшов інж. А. Забродський довгим і трудним шляхом. Після довгого скитання, молодий в той час Андрій Забродський поселився в Честері в Пенсильвенії і зразу ж включився в місцеве громадське життя, допомігши зорганізувати місцеві Осередок СУМА та Відділ ООЧСУ, в якому по сьогоднішній день виконує обов'язки секретаря, бувши рівночасно членом Головної Управи ООЧСУ. Одідичивши по батькові, професорові математики, замилування до технічних наук, він після військової служби та участи у Корейській війні, з якої повернувся частинним інвалідом, поступив на студії у вечірній школі Пенсильвенійського військового коледжу, успішно закінчивши його після вісьмох років студій та здобувши диплом інженера. Студіюючи, він не тільки працював у фабриці, але й активно працював в громаді, здобуваючи собі великий респект та пошану співгромадян. Повних сім років він з великим успіхом вів радіопрограму Відділів ООЧСУ в Честері і Вілліямставні. Одною з головних ділянок його активности є Український Народний Союз, в якому він сам з родиною має 16 забезпеченевих грамот. Виконуючи свою професійну працю і відповідальність та беручи активну участь в громадському житті, особисто скромний інж. А. Забродський знаходить час і на дозвілля. Він, м. ін., здобув перше місце в шаховому турнірі працівників Вестінґгавзу та перше місце в індивідуальній конкуренції бріджевого турніру на Союзівці. Його теперішній успіх у професійній праці приніс радість і вдоволення також багатьом його приятелям та сердечні ґратуляції від них.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНС

В членській кампанії УНСоюзу 1975-го року, метою якої є забезпечення 5,000 членів на суму $12,000,000, наспіло до Головної Канцелярії впродовж 19-ти днів листопада 130 аплікацій нових членів. По дві і більше аплікацій надіслали наступні організатори, конвенційні делеґати і секретарі Відділів:

Микола Хоманчук (В. 5) — 10 аплікацій нових членів, Михайло Кігічак (В. 240) — 8, Софія Оріховська (В. 340) — 5, Роман Татарський (В. 94) — 4, Иосип Чабан (В. 242) — 4, Роман Б. Припхан (В. 399) — 4, інж. Лев Блонарович (В. 34) — 3, інж. Лев Боднар (В. 131) — 3, Володимир Козак (В. 213) — 3, мгр Іван Гаврилюк (В. 360) — 3, Гелен Ратушна (В. 413) — 3, Данило Пищ (В. 458) — 3, та по дві аплікації — Гелен Олек (В. 22), Квітка Стецюк (В. 25), Юрій Філіппі (В. 113), Джуді Ляшинська (В. 135), Іван Гуцайлюк (В. 147), д-р Олександер Саноцький (В. 158), Григорій Клименко (В. 182), Евстахій Манацький (В. 194), Михайло Мартиненко (В. 245), Іван Чопко (В. 271), Степан Іваницький (В. 276), Михайло Волошин (В. 281), Дмитро Ґалонжка (В. 307), Ярослав Щербак (В. 352), інж. Іван Фур (В. 358), Василь Брездень (В. 364), Юліян Баранюк (В. 371), Катерина Гарбіст (В. 382), Ілля Курман (В. 408), Іван Кнігницький (В. 430), Богдан Зорич (В. 432) і Олександра Дольницька (В. 434).

В членській кампанії 1975-го року приєднано до 19-го листопада разом 2,493 члени.

„ЩЕ НЕ ВСЮДИ ПОКІНЧЕНО З РАБСТВОМ" – ПИШЕ АМЕРИКАНЦЯМ ЗАЛІЗНИЧНИК З КИЄВА

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід продістався лист-звернення українського залізничника Івана Григоровича Дворецького до американських залізничників, який подаємо повністю:

„Як мені звернутись до вас, американські залізничники — назвати вас кляcовими братами чи просто друзями? Ми робимо ще саме діло — перевозимо людей і все те, що потрібне для життя. І хоч нас розділює океан, то під нашими колесами дзвенить одна плянета. І люди у вас і у нас думають про одне і теж саме: як побудувати життя, щоб кожний почував себе свобідною людиною, а не рабом.

„Розкажу про себе. Знаю, що мені це дорого обійдеться, але я готов на все. Я хочу тільки одного: щоб люди знали правду. Усі люди на землі — і ваші і наші. Без правди, без свободи — не можна жити на землі.

„Я кермував поїздами під бомбами під час війни. Тоді я був помічником машиніста. Після війни понад 10 років працював машиністом паровоза і тепловоза. І от одного разу сталося таке, що перевернуло все моє дальше життя. До цього, життя у нашій країні видавалось мені в загальному нормальним. А тут я побачив його другу сторону — та ще так його побачив, що нікому з вас цього не бажаю.

„1 листопада 1967 року в 6-ій годині ранку мій поїзд ч. 3502 на станції Пост-Волинський був спрямований на рейки ешалону, що перевозив пальне. Там стояло багато цистерн. Чим це усе могло скінчитись — кожному ясно. Якщо б мені не вдалося запобігти катастрофі, то від вибуху і пожару були б знищені десятки домів і загинуло б сотки людей. Я затримав поїзд усього на 6 метрів від вибухових цистерн. Не буду пояснювати як це мені вдалося, але все таки затримав! Не тямивши себе від пережитого (скільки ж людей могло загинути!), я відразу почав шукати винуватих у цьому злочині.

„І уявіть собі, шукаю їх до цього часу. Ходжу по пеклі — по справжньому пеклі! — і продовжую шукати винних. Мені викручують руки в КҐБ, б'є міліція. В психіятричній лікарні лікарі-бузовіри напускають на мене п'яних санітарів, які вимучують мене не гірше, ніж ви-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗСА обережні щодо продажу компюторів комуністам

Вашінґтон. — Під час симпозіюму для справ технологічної торгівлі між Сходом і Заходом, зорганізованого Державним і Торговельним департаментами, ряд продуцентів американських компюторів у середу, 19 листопада, вимагали, щоб уряд ЗСА зніс деякі обмеження на продаж компюторів комуністичним державам. Вони твердили, що в такий спосіб комуністичний блок стане навіть більше залежний від ЗСА щодо технологічного знання та продуктів, а також вказували, що співпраця з комуністичними державами в цій ділянці може відкрити для американських продуцентів ринки в економічно недорозвинених країнах, з якими комуністичні держави мають добрі зв'язки. Натомість представники уряду твердили, що продаж компюторів комуністичним державам може створити небезпеку для Америки, бо компютори можна вживати не тільки для мирних, але також для мілітарних цілей. Артур Давні, заступник асистента секретаря торгівлі, сказав, що ЗСА хочуть збільшити торгівлю з комуністичним блоком, але не коштом послаблення державної безпеки. Інший речник уряду сказав, що компютори мають „стратегічне значення" і додав, що уряд ЗСА має обов'язок не допустити до того, щоб наймодерніші компютори та інше технологічне американське знання попадало в руки СССР, чи інших комуністичних країн.

Мінський на концерті в Саскатуні „показав сенс історії"

Саскатун, Канада. — „Україна має сильного речника в артистичній особі Михайла Мінського, гостя - баритона із симфонічною Саскатунською оркестрою в п'ятницю, 24 жовтня 1975. — М. Мінський є інтенсивним патріотом; його присвята культурі та історії батьківщини відбивається у всіх його виступах і на платівках, наспіваних ним..." — пише Джін Мекферсон у довшому повідомленні про виступ відомого нашого соліста - баритона в супроводі Саскатунської симфонічної оркестри, надрукованому у саскатунському „Стар - Фінікс" з 21-го жовтня. Три дні пізніше, 24-го жовтня Джін Мекферсон в довшій і ентузіястичній рецензії на сам концерт у згаданій газеті пише:

Михайло Мінський

„... Два видатних музиканти, д-р В. Коль та баритон Михайло Мінський, прикрасили сцену разом з улюбленими членами Саскатунської симфонічної оркестри... Баритон Михайло Мінський показав на сцені сенс історії. Його програма вечора складалася цілковито з українських народних та клясичних пісень, для яких він тепер присвятив свою кар'єру. Одначе, п. Мінський є в основному оперовим співаком: його рідкісний дар — це його здібність виявити почуття. Для тих, що не розуміли мови — музики вистачило... Чудові оперові тони артиста вказують на потужну силу, контрольовану до помірности. Він створив в українській музиці, невідомій для багатьох на Заході, звуки подібні до арій... Відчувши інтуїтивно реакцію публіки, М. Мінський почав другу групу типової української музики з виразнішою вимовою слів: „Ластівка летіла", „пісня Купер'яна", „Маєва нічка", „Підкручу я чорні вуса", захоплюючи публіку виразним наближенням до оперового виконання..."

БРИТАНІЯ НАДАСТЬ ШОТЛЯНДІЇ І ВАЛІЇ БІЛЬШУ САМОУПРАВУ

Лондон. — Британський уряд прем'єр - міністра Гарольда Вільсона у середу, 19 листопада, формально повідомив, що плянує надати Шотляндії та Валії більшу самоуправу. Пляни уряду були проголошені королевою Єлисаветою II у промові в Палаті Лордів, якою королева відкрила нову сесію британського парляменту. Цю промову, хоча її виголошує Королева, завжди приготовляє для неї кожночасний уряд. У промові королева Єлисавета II заявила, що уряд виготовить законопроєкти, які запропонують створити леґіслятури для Шоляндії та Валії із „широкими урядовим повновластями в рамках з'єднаного Королівства".

Коментатори вказують, що надання більшої самоуправи Шотляндії та Валії становитиме одну з найбільших конституційних змін в історії Великобританії. Промова королеви Єлесавети є тільки початком скомплікованого процесу, бо прем'єр Вілсон того самого дня повідомив, що 27-го листопада уряд оприлюднить формальний документ про надання самоуправи для різних частин Великобританії, але навіть цей документ не буде остаточним рішенням уряду та має на меті викликати „широку дискусію" по цілій державі.

Рішення надати більшу самоуправу для Шотляндії та Валії було до великої міри спричинене тим, що серед цих двох народів, зокрема шотляндців, дуже зросли національні почування. У загальних виборах в жовтні 1974-го року Шотляндська Націоналістична Партія, яка вимагає самостійности для Шотляндії, здобула одну третю голосів у цій частині Великобританії. Прем'єр Вілсон, щоб до якоїсь міри задовольнити вимоги шотляндських і валійських націоналістів, під час тієї виборчої кампанії обіцяв надати тим народам більшу самоуправу. Досі Лондон контролює майже всі справи Шотляндії та Валії. Коли будуть створені леґіслятури для цих двох народів, то вони одержать право відати такими справами як шкільництво, опіка над здоров'ям, мешканеві справи тощо. Проте, контроля над фінансами та податкування залишиться дальше в компетенції Лондону.

Продовжують висилати українську молодь на БАМ

Київ. — „Молодь України", орган Центрального Комітету ЛКСМ (Комсомолу) у числі з 12-го листопада ц.р. інформує, що виїзди молоді з України на будівництво Байкало-Амурської Магістралі (БАМ) продовжується. „У відрогах Бурейського хребта, — пишеться в газеті, — де посланці України будують Урґал-2 — одну з великих станцій на східній ділянці БАМ-у, серед тайги і сопок уже вимальовуються контури майбутнього міста. На найважливіших об'єктах працюють 20 комсомольсько-молодіжних колективів із загонів „Київ", „Донбас", „Дніпро", „Харків", „Карпати". Їх девіз у змаганні — „XXV з'їздові КПРС — 25 ударних стахановських вахт". „Молодіжні колективи" майже з усіх областей України працюють на інших ділянках БАМ-у.

Українці в Глен Спей організують громадський клюб

Глен Спей, Н.Й. (М.К.). — В середу, 15-го листопада ц.р. тут у приміщенні церкви св. Володимира і у присутності 25 осіб відбулися перші інформативні сходини мешканців Українського Села в Глен Спей в справі зорганізування громадського клюбу у якому сталі мешканці села і гості мали б можливість не тільки полагоджувати громадські справи і проблеми села, але також влаштовувати культурні імпрези, доповіді, висвітлювати фільми тощо. Для реалізації цього діла вибрано тимчасовий комітет, до якого увійшли: І. Баран, Є. Кендзельський, А. Плескун, Євгенія Баран і Оля Паливода. Заля під церквою св. Володимира служила б приміщенням для Клюбу.

Ініціятивний Комітет для обговорення докладної програми Клюбу, скликає в суботу, 22-го листопада, перші ширші сходини мешканців села, які відбудуться в церковній залі о год. 5-ій по полудні. Після ділових нарад Яким Саляк висвітлить програму з будови церкви св. Володимира в Глен Спей, а на слідуючу суботу, 29-го листопада, з рамени Клюбу першу доповідь виголосить проф. Василь Барка на тему: „Заповіт Івана Франка".

На семінарі учительок підготовчих кляс буде сім доповідей

Ню Йорк. — Шкільна Рада УККА — референтура дошкілля інформує, що на семінарі учительок підготовчих кляс, який відбудеться тут в неділю, 23-го листопада ц.р. в Домівці Пласту при 144 2-га евеня, будуть прочитані сім інформативних доповідей, що їх виголосять фахові педагоги: д-р Едвард Жарський, голова Шкільної Ради УККА — „Дещо з історії виховання дитини", Наталія Хоманчук — „Програми і пляни виховних дій", Галина Мірошненко-Кузьма — „Музичне виховання", Стефанія Сироткж — „Вплив казки на виховання дитини", Зірка Береза — „Забави і виховання", Ірина Шаранєвич — „Ручні зайняття і розвиток дитини" та Хризанта Гентіш — „Ціль і завдання підготовчих кляс". Початок семінару о год. 10:30 ранку.

Технічні труднощі припізнили висилку „Свободи"

Деякі технічні труднощі в інсталяції перевезеного до нових приміщень адресографу припізнили нормальну висилку „Свободи" цього тижня. Після впровадження заінстальованих уже в нових приміщеннях в Будівлі УНСоюзу нової офсетної друкарської преси та фотографічного устаткування для офсетних плит, минулої суботи перевезено та заінстальовано в нових приміщеннях також адресограф, нормальне функціонування якого натрапило на деякі технічні труднощі, що й припізнило майже на один день цьоготижневу висилку „Свободи". Над усуненням цих труднощів працюють кваліфіковані механіки і можна очікувати, що в черговому тижні висилка „Свободи" відбуватиметься нормально і ще приспішено.

ФРАНЦІСКО ФРАНКО ПОМЕР

Франціско Франко

Мадрід, Еспанія. — В четвер, 20-го листопада ц. р. о год. 4.30 рано у шпиталі Ля Паз помер на 82-му році життя після довшої недуги голова еспанської держави і фактичний диктатор Еспанії на протязі 36 років — генераліссимус Франціско Франко, який, вийшовши переможно у закінченій 1939-го року громадянській війні очолював від того часу еспанський уряд. Помимо того, що назначений ще за життя Франка його наслідник, 37 річний принц Хуан Карльос де Борбон, виконував функцію голови держави в часі затяжної хвороби Франка, владу формально після смерти генераліссімуса перебере 3-членна рада, яку очолює Алехандро Родріґас де Валькарсель, спікер Парляменту. Названа рада переведе формальне заприсяження Карльоса де Борбона на короля Еспанії на надзвичайній сесії Парляменту ще перед похоронами Франка, щоб він міг очолити похорони вже як фактичний голова держави. Ген. Франціско Франко правдоподібно буде похований у величезному монументі, збудованому на славу героїв громадянської війни в Долині Впавших, на північний захід від Мадріду, де похований Хозе Антоніо Прімо де Рівера, творець сьогоднішнього режиму в Еспанії і духовний батько еспанської Фаланги, якого в 1936 році республіканський режим покарав смертю.

Франціско Франко народився 4-го грудня 1892 року в Ель Ферроль (Ґаліція) в родині офіцера-моряка. Дехто стверджує, хоч офіційно це приховано, що родина Франка була мішана еспансько-жидівська. Молодий Франко, йдучи слідами діда і батька, почав свою кар'єру також як моряк, але після того, як в еспансько-американській війні Еспанія втратила майже всю свою фльоту, Морська Академія в Мадріді припинила була приймати кадетів і тому Франко, вступивши до Академії в Толедо, закінчив її в 1910 р. як ляйтенант піхоти. В 1912 р. його висилають до Північної Африки для поборювання повстанців. Після короткого часу, за надзвичайні здібності і організаційну проворність, підвищують його до ранги капітана, майора, полковника і вкінці генерала. Від 1920-1923 років Франко виконує функції заступника командира в еспанському чужинному леґіоні, а від 1923 до 1927 перебирає командування цим леґіоном. В 1926 р. Франко студіює військову стратеґію під керівництвом французького маршала Генрі - Пілліпе Патена, з яким він нав'язує дружньо-приятельські відносини. В 1928 р. Франко повертається до Еспанії і перебирає керівництво загальною військовою Академією в Сараґоссі і на цьому пості він залишається аж до 1931 р. В цьому ж році падає в Еспанії монархічна система останнього короля Альфонса XIII і встановляється республіканська система. Академію в Сараґоссі розв'язують, уважаючи її промонархістською, а Франціска Франка висилають поза Еспанію. В 1933 р., коли республіканський режим опанували праві елементи, Франко повертається до Еспанії і в 1934 р. його назначують ще-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

„ГОЛОДНИЙ ОБІД"

Ню Йорк. — Український Конгресовий Комітет Америки і Український Комітет Року Жінки влаштовують тут в неділю, 30-го листопада ц.р. в приміщенні Українського Народного Дому, 140-142 2-га евеня, „Голодний Обід" в поклоні Жінкам-Політв'язням. В програмі: вступне слово — мгр Іван Базарко, „Шість нескорених" — сценічна картина Г. Подолянки під мистецьким керівництвом Іванни Кононів, Ансамбль Бандуристок ім. Лесі Українки з Бавнд Бруку, „Духовий зв'язок з Україною" — С. Букшована.

25-РІЧЧЯ ООЧСУ І СУМА В БАЛТІМОРІ

Балтімор, Мд. (В.С). — В неділю, 30-го листопада ц.р. тут о год. 3-ій по полудні в Домі Української Молоді при 2301 Істерн евеню Осередок СУМА ім. 1-го Листопада і 14-й Відділ ООЧСУ відзначатимуть бенкетом свій срібний Ювілей. В програмі: святочна доповідь, підсумки праці обидвох організацій, привіти та мистецька частина, у якій виступає хор ООЧСУ і сумівська молодь.

ІМПРЕЗИ В КАТЕДРІ СВ. ТРОЙЦІ

Ню Йорк. — Парафіяльна Рада інформує, що в приміщеннях української православної катедри св. Тройці при 359 Брум вулиці в днях 23 і 30-го листопада і 7-го грудня матиме свою виставку образів малярка Ірина Фединишин. В неділю, 23-го листопада о год. 1:30 по полудні проф. Роман Рейнарович виголосить доповідь на тему: „Українська Повстанська Армія на Закерзонні в 1944-1947 рр".

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРА „ШОСТОКРИЛИХ"

Ню Йорк, Н. Й. — Цієї суботи, 22 листопада, о годині 3-ій по полудні, 18-ий курінь уладу старших пластунок „Шостокрилі" посвятить тут у пластовій домівці свій курінний прапор. Урочистість переведуть пластові капеляни, а заприсяження хорунжих переведе Начальний Пластун пл. сен. Юрій Старосольський. Вечором з цієї нагоди відбудеться бенкет, а опісля забава у готелі Пляза. Саме цього року курінь „Шостокрилі" відзначає 15-річчя свого існування. Одним із завдань куреня є плекати українське слово, пісню, мистецтво, звичаї, як і спортовий гарт, а кличем куреня є „Летіти понад будні — стреміти до висот".

ПРОФІЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ НА ТЕЛЕВІЗІЇ

Філядельфія, Па. — В понеділок, 24-го листопада тут о год. 5:30 по полудні телевізійний канал 6 передасть короткий профіль української громади у Філядельфії. Ці програми, із серії „Етнічні групи Філядельфії, передаються в рамках відзначування 200-річчя Американської Незалежности.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хліб також зброя

Теперішні „переспрaви" Конгресу з президентом Фордом та його Урядом у справі військової допомоги закордонним країнам видвигають та вимагають уточнення поняття зброї. Як відомо, минулого року Конґрес схвалив резолюцію, яка закликає Президента зменшити або й цілком припинити допомогу тим країнам, які порушують людські права своїх громадян. Якщо б існували якісь „спеціяльні причини" на те, що Америка дає військову допомогу деяким країнам, які ці права порушують, то Президент повинен, — згідно із згаданою резолюцією, — вияснити законодавцям ці надзвичайні причини. Очевидно, що Конґрес також поінформований про те, які країни порушують людські права, але законодавці зажадали від Державного департаменту урядового виказу тих країн, які ці права порушують і мимо того дістають американську військову допомогу.

Державний департамент відмовився задовольнити вимогу законодавців з цілком оправданих причин: називаючи порушниками людських прав тільки ті країни, які дістають американську допомогу, було б величезною дискримінацією і баламутством, бо якщо вже існує така країна, що цю американську допомогу одержує і порушує людські права своїх громадян, то ці порушення є нічим у порівнянні із суцільним нехтуванням людських прав у Совєтському Союзі та в інших комуністичних країнах, які формально американської військової допомоги не одержують, отже не було б причини називати їх порушниками людських прав.

У цій суперечці мають правду і Конґрес, і Державний департамент, отже — який з цього вихід?

Цей вихід, можна б сказати, сам напрошується: застосувати схвалену резолюцією Конґресу засаду щодо американської допомоги також в торговельних відносинах. Америка таким самим порядком повинна б відмовитися від будь-яких торговельних взаємин з кожною країною, яка порушує людські права, і в першу чергу з найбільшим і найжорстокішим порушником цих прав, Совєтським Союзом. Це можна і треба вчинити навіть без додаткової резолюції Конґресу. Торговельні бо зв'язки Америки з СССР, зокрема теперішня продаж американського зерна, цілком підходить під поняття військової допомоги, щонайменше посередньо. Це ж ясне, як сонце, що совєтські верховоди не можуть задовольнити найконечніших потреб свого населення в харчах та продуктах широкого вжитку, бо їхня головна увага і видатки йдуть на зброєння. Гітлер думав собі, що виграє війну гарматами замість масла. Очевидно, що кремлівські верховоди не бояться такого кінця, як його мав Гітлер, і сміло продукують гармати коштом свого хліба, бо вони можуть дістати його в кожній кількості з Америки. Ситуацію дуже добре віддзеркалила поміщена недавно у вашінґтонській газеті карикатура безмежних пшеничних ланів Кензасу з привітанням для відвідувачів: „Вітайте в Кензасі — шпихлірі Совєтського Союзу!"

Американська допомога Совєтському Союзові американським хлібом куди небезпечніша для самої Америки, як якийсь там літак, танк чи рушниця для іншої країни. Тому й засада конґресової резолюції відносно порушників людських прав повинна бути застосована в першу чергу до Совєтського Союзу.

Загрозлива „нормалізація"

Минулого тижня державний секретар Генрі Кіссінджер заявив перед конґресовою комісією, що уряд З'єднаних Стейтів Америки готовий розпочати переговори в справі „нормалізації відносин" із комуністичними режимами Північного В'єтнаму, Південного В'єтнаму та Камбоджі.

Як вказують деякі коментатори, заява Кіссінджера наступила тільки кілька місяців після того, як Північний В'єтнам, порушуючи паризький мировий договір із 1973-го року, силою зброї захопив Південний В'єтнам, як також допоміг камбоджським комуністам силою зброї закопити владу і в тій азійській країні. Однак, замість продовжувати таврувати аґресію Ганою та вказувати, що „уряди" Південного В'єтнаму та Камбоджі не були обрані населенням тих країн, державний секретар Кіссінджер пропонує „нормалізувати відносини" з аґресорами та диктаторами. Такий неоправданий поспіх Кіссінджера нав'язати контакти з комуністичними державами Індокитаю може мати дуже неґативні наслідки. Поперше, лідери комуністичного бльоку можуть прийти до висновку, що ЗСА і в майбутньому не реаґуватимуть на аґресивну діяльність комуністичних держав чи підпільних рухів в інших частинах світу, а чимскоріше старатимуться „нормалізувати відносини" з новими комуністичними режимами. Подруге, поспіх Кіссінджера нав'язати контакти з північнов'єтнамськими аґресорами напевно викличе в багатьох країнах сумніви, чи ЗСА дійсно допомогли б їм протиставитись комуністичній аґресії, чи може запевнення Вашінґтону про допомогу залишаться тільки обіцянками. Адже країни вільного світу, а зокрема держави, яким загрожує комуністична аґресія, дивляться на ЗСА, як на єдину потугу, яка може стримати Совєтський Союз, червоний Китай, Північну Корею тощо від аґресивних дій.

Коли ж ЗСА, це забороло проти комуністичної гегемонії, самі поспішать „нормалізувати відносини" з комуністичними режимами Камбоджі, Північного В'єтнаму та Південного В'єтнаму, то це може дуже пошкодити престижеві Америки у всіх країнах світу, а з цим і справі того миру, в ім'я якого Кіссінджер цю „нормалізацію" пропонує.

СОВЄТСЬКІ ГАРАЗДИ

Совєтська преса поміщує останнім часом багато статтей про „розтрату населенням хліба", який, мовляв, через недостатню контролю відповідальних керівників розбазарюється, а потім його не вистачає для інших. Про випадок, який стався в Косівському районі, розказує у статті „Паляниця для льохе" кореспондент „Радянської України" В. Шляхтич, який покористувався листом до редакції І. З. Миргородченка, жителя міста Косова, Івано - Франківської области, в якому сказано: „Хлібопекарі нашого Косівського району випікають достаточну кількість хліба. І все ж подеколи в магазини його не встигають завозити. Чому? Та тому, що деякі „добрі" господарі беруть по 12 і більше хлібин для того, щоб відгодувати дві - три свині у своєму домашньому господарстві. Хіба можна терпіти таке неподобство?" В. Шляхтич, поїхавши в Косів, познайомив із змістом листа голову Косівського райвиконкому Я. В. Сенчука, який, однак, не поділяв тривоги автора листа і заперечив тут же нашвидкоруч зробленими розрахунками, які наче б показують, що косівчани споживають хліб в „межах норми". Голова при тому відмітив, що „це вже така специфіка гуцулів, які сходять з верхів до магазину раз або два на тиждень і тому ви в них у руках побачите по кілька хлібин". Іншу думку про це, — каже В. Шляхтич, — мають ті, хто постійно займається хлібопеченням і розподілом його серед населення. Б. М. Боєчко, заступник голови райспоживспілки, тому пропонує „зменшити добовий випуск цих виробів на добрий десяток тонн, бож не можемо хлібом годувати людей і свиней".

Зваживши це, деякі продавці, очевидно, по вказівці „згори", увели в себе „раціоналізацію" хліба. „Не більше двох паляниць в одні руки". Продавці однак не реаґують, коли до них підходить одна й та сама людина по два й три рази. „І ось Марія Іванівна Совіздрянюк, — пише Шляхтич, — повертається до дому з сумкою, в якій шість сірих хлібин і один білий батон". На запитання: „чи не забагато для них в двох з чоловіком, — вона відповідає: якраз по потребі". Шляхтич каже, що ця п о в едінка населення не витримує критики, але „зате два кабани у Марії Іванівни на апетит не скаржаться".

У висновку В. Шляхтич стверджує, що „режим економії хліба і обережности потрібний всюди. Тому місцевим радам, пляновим органам области і районів варто прискіпливіше, виходячи з наукового обґрунтування норм потреб населення в хлібобулочних виробах, плянувати їх випуск на місцях. На сторожі народного багатства нашої святині повинні стати партійний і радянський актив на місцях, народні контролери міста і села", — каже кореспондент „Радянської України".

Елдридж Клівер вернувся до ЗСА

Ню Йорк. — Елдридж Клівер, колишній провідник лівої революційної неґритянської о р г анізації „Чорна Пантера", який втік із ЗСА сім років тому, коли йому загрожував арешт за підозріння у спробі вбити поліцая, у вівторок, 18 листопада, добровільно вернувся до Америки, заявляючи, що має довір'я до американської системи судочинства і сподівається, що суд над ним ним буде „праведливий та об'єктивний". Клівер у вівторок був формально оскаржений „за втечу перед судочинством" і арештований.

Хоча Клівер минулого вівтірка відмовився подати точну причину його повороту до ЗСА, то протягом останнього року, коли він перебував у Франції, він відверто заявив, що тепер вважає ЗСА найсвобіднішою та найбільш демократичною державою в світі. Подібні думки він висловив у статті, поміщеній в „Ню Йорк Таймсі" у вівторок, 18-го листопада. У тій статті він сказав, що хоча в ЗСА ще треба перевести ряд реформ, зокрема в економічній ділянці, то тепер переконаний, що Америка таки найсвобідніша держава в світі і тому закликає своїх колишніх друзів - революціонерів закинути їхню „сліпу опозицію" до американської системи, як також закинути методи насильства, а старатися впровадити зміни леґальними способами. Він признався, що його погляди на американську систему протягом останніх кількох років ґрунтовно змінилися, але додав, що також змінилася „політична атмосфера в ЗСА", зокрема поліпшилося становище неґритянського населення. Повертаючись до ЗСА, Клівер сказав, що йому „настогидло життя під диктаторськими режимами за кордоном". Як відомо, протягом 7-ох років Клівер перебував у таких країнах, як Куба, СССР, Північна Корея та червоний Китай.

ОБГОВОРЕННЯ ВИСТАВКИ ЖІНОЧОЇ ТВОРЧОСТИ

Ню Йорк. — В неділю, 23-го листопада ц. р. о год. 1.30 по пол. тут в приміщенні Літературно - Мистецького Клюбу відбудеться обговорення 19-ої Мистецької Виставки Жіночої Творчости, влаштованої 64-им Відділом Союзу Українок Америки. Мґр Ірена Фединишин скаже про „Обновлення традицій у мистецтві" та буде обговорювати виставку, як теж відповідати на запити і завваги.

К. Крупський

ОПОЗИЦІЯ, ЯКОЇ ЗНИЩИТИ НЕ МОЖНА

IV

Редактор Сондерс каже, що декілька місць з листа Плюща виразно вказують, що Плющ турбується не лише потоптаними правами совєтських громадян, бо крім турбот про боротьбу за демократизацію Совєтського Союзу Плющ виразно виявляє турботу за національну боротьбу його батьківщини — України. Плющ, каже Сондерс, є висококваліфікованим спеціялістом. Він має жінку і двоє дітей. Не зважаючи на це Інститут Кібернетики в Києві звільнив Плюща з праці, а КҐБ насильно запроторило його до дому божевільних.

Кагебівський психіятр-спеціяліст виставив діягнозу, згідно з якою до Плюща „підкрадається схізофренія з месіяністичними реформаторськими ідеями". Зачули, як слідчий зауважив, що „Плющ точнісінько такий варіят, як і Григоренко".

Що ж написав Плющ у його листі до „Комсомольської правди"? Він скритикував її за те, що вона не подала правдивих звідомлень з судового процесу чотирьох. (Так назвали процес Ґінсбурґа, Ґалянскова, Віри Ляшкової і Добровольського). При цій нагоді Плющ написав, а радше сказав „Комсомольській правді" дещо правди в очі, а саме, що совєтська преса дуже відстала. Вона без підстави нападає на невинних громадян, називаючи їх „ворогами народу", справляє гучні фанфари „квітучим селам" і пише безсоромні оповідання про мільйони селян, які впали жертвою штучного голоду в Україні. Наша преса, пише Плющ, це потопа брехні, в якій тиранів вихваляють, а найкращих людей обкидають грязюкою і фальшують історичні факти.

Для прикладу Плющ подав „чудотворну" трансформацію Богдана Хмельницького із зрадника свого народу на героя. За таким чудом трансформації Плющ радить поглянути під гасло „Хмельницький" до передвоєнної Великої Совєтської Енциклопедії. Плющ навів декілька імен визначних російських інтелектуалістів і сказав „Комсомольській правді", що молоде покоління зовсім не знає їх, бо совєтська преса зовсім промовчує їх. „Який жаль, що ті читачі не знають того, що великий російський письменник Солженіцин живе і пише в російській країні". Тут Плющ вичислив літературні праці Солженіцина, які вже були опубліковані в тому часі.

Зрозуміло, що в країні правдивої демократії, так, як, напр., в Америці чи в котрійнебудь іншій країні Західньої Европи, за такого листа нікого до судової відповідальности не тягнуть. А, зрештою, в Америці кожна газета радо надрукує такого листа, але в Совєтському Союзі зовсім навпаки. Там преса — це уряд, а уряду там критикувати не можна.

При самому кінці книжки редактор Сондерс вмістив три статті, що були надруковані в „Хроніці біжучих подій" порядком дискусії на тему, якими засобами можна було б „здемократизувати" Совєтський Союз. Перший автор листа висловився проти насильних демонстрацій. Він критикує інтелектуалістів за те, що вони приносять себе в жертву коштом відірвання себе від мас і людей з вулиці.

Два останні дискутанти гостро скритикували першого та дораджують „Хроніці" продовжувати боротьбу за демократизацію Совєтського Союзу. Даючи наш найкоротший огляд цієї книжки, можемо сказати, що вона є продуктом ферменту, який відбувається в Совєтському Союзі. Ми не можемо бути байдужими до цього ферменту, бо від успіху його залежатимуть зміни на краще і для нашого народу.

Ми свідомі того, що більшість матеріялів для книжки були доставлені людьми, які походять з кіл, що ворожо ставляться до ідеї самовизначення України, однак, коли порівняємо нашу сьогоднішню ситуацію з тим, що було тільки кількадесят років тому, коли ті кола зовсім не визнавали українців за нарід - націю і навіть не бажали собі мати українців за партнерів у боротьбі, то сміло можемо твердити, що в теперішній добі виключення воєн наш народ є на кращій дорозі боротьби за національні права, ніж тоді, коли ті війни були можливі, але, на жаль, не приносили нашому народові визволення, а навпаки, часто приносили тільки страшне знищення цілого краю.

Еволюційні процеси в житті спільнот довгі, і наше коротке життя не дає нам змоги дати об'єктивну оцінку процесу, що зараз відбувається.

Зрозуміло, що процес, який маємо на увазі, може бути приспішений засобами модерної комунікації, а особливо при допомозі радіо, відповідної літератури і преси. Беручи це під увагу, можемо сміло твердити, що в цьому аспекті для нас корисна навіть ця книжка, бо вона знайомить широкі кола читачів у світі з українською визвольною проблемою.

Слухаючи радіопересилання „Голосу Америки" українською мовою, вірю в те, що вони є першорядним комунікаційним засобом поміж нами і нашим народом в Україні, бо з них наш народ довідується про нашу Церкву у вільному світі, наукові і культурні установи та все інше добре, що ми створили і зберігаємо тільки з любови до нашого народу. Будьмо певні, що все це разом є дуже стимулюючий чинник для наших братів в Україні в боротьбі за національні права нашого народу.

(Кінець)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

О. Стромецький. ЯК ТВОРИВ ГОГОЛЬ. (Дослідження методів і джерел Гоголя). Видавництво Алабамського університету в Гантсвілі. Гантсвіл, 1975. Друкарня Видавництва Миколи Денисюка, ст. 232.

Перед нами розкішно видана книжка з твердими обкладинками, на яких золотом вибитий титул по-англійському і по-українському: „The How of Gogol" — „Як творив Гоголь". Книжка двомовна, в ній на 42-ох сторінках у сімох розділах надрукований англійський текст і на 197-ох — українська частина. Крім цього в цій книжці маємо „Вступ" проф. д-р Наталії Полонської - Василенко (9-11), „Передмову автора" по-англійському, французькому, німецькому і по-еспанському (13-20), та ще два вступи (ст. 21-24). Автор використав бібліографію, подану на 225-228 сторінках, в книжці 7 світлин, між ними фота М. Гоголя, автора книжки, батька й матері Гоголя.

Не згадуємо про англійську частину книжки, бо це в скороченому вигляді те саме, що в українській.

О. Стромецький називає М. Гоголя „українським письменником", з чим важко погодитися, бо якби такими самими „українськими" письменниками були Шевченко і Куліш та Квітка, то не було б було української літератури, бо ж Гоголь Микола не написав ані одного твору по-українськи. На жаль, Гоголь був російським письменником, хоч і був українцем, і тут не допоможуть наші баламутства самих себе, бо чужинці нам не можуть повірити.

В першому розділі автор „прослідкує історично - літературний шлях" повісти „Тарас Бульба", в другому дає „розвиток українського сюжету" у тих письменників українського роду, що писали російською мовою, і тих, росіян, які цікавилися українською тематикою. Третій розділ показує, які українізми знаходить читач в Гоголевих творах, а четвертий доводить, що Гоголь щедро користав з українських дум і історичних пісень, пишучи свої твори. Дальші розділи показують, як Гоголь використав славну „Історію Русів" у повісті „Тарас Бульба"; як автор оцінює повість „Шинель" (УІ), як Гоголь здобув світову славу п'єсою „Ревізор" (УІІ); а восьмий розділ „представляє філософічно-ідейну мету поеми в прозі „Мертві душі". Останній розділ „показує вплив Івана Котляревського на творчість Гоголя".

Проф. Полонська - Василенко хвалить працю д-ра О. Стромецького, називаючи його „глибоко думаючим аналітиком, який береться до писання з досконалим розумінням української історії й звичаїв". На нашу думку проф. Полонська - Василенко дещо перехвалила свого учня.

Хоч, безсумнівно О. Стромецький з успіхом виконав своє завдання. Він стверджує, що Гоголь після першої літературної спроби „думками повертається в рідне оточення" і вглиблюється в український фолкльор та просить свою матір, „щоб прислала йому матеріяли про українські звичаї, обичаї, традиції народного життя та одягу". Він хоче мати кілька слів про „коляди", про Івана Купала і про русалки... про різних духів, або домовиків, про них у найменших подробицях".

Маючи ці матеріяли, Гоголь написав „Вечори на хуторі біля Диканьки" і „Миргород". До цих двох збірок оповідань та повістей приєднується ще й твір з українською тематикою — повість „Тарас Бульба". Ці твори здобули Гоголеві славу. „Тараса Бульбу" писав Гоголь на основі таких українських матеріялів, як „Історія Русів", українські народні думи та історичні пісні. Гоголь писав М. Максимовичеві 1833 р.: „Моя радість, моє життя! Пісні! Як я люблю вас! Нічого не варті всі літописи, в котрих я тепер риюсь, в порівнянні з цими дзвінкими, живими літописами! (піснями)".

О. Стромецький твердить, що відома історична пісня „Ой, на горі там женці жнуть" — це скелет — основа повісти „Тарас Бульба". Історія Тарасового сина Андрія нагадує пісню „Ой, був в Січі старий козак на прізвище Чалий". Автор праці наводить ще й інші історичні пісні та думи, які залишили сліди в повісті про Тараса Бульбу.

Оригінально дивиться О. Стромецький на „Ревізора", герої „якого — не реалістичні жителі певного міста, яких спостерігає пересічна особа". В „Ревізорі", — на думку автора, — символізм завважується негайно, коли читач, театрал знайомиться з персонажами цієї драми".

В 1835 році почав Гоголь писати „поему прозою" — „Мертві душі". Він писав Жуковському про це так: „Якщо докінчу цей твір так, як його треба б закінчити, то ... який це буде великий, який оригінальний сюжет! Яка різнородна куча! Вся Русь з'явиться в цьому творі!" В цій поемі головний герой „Чічіков їздив від поміщика до поміщика й скуповував „мертві душі". В цьому творі Гоголь показав всю „пошлость" Росії, чим поставив проти себе численних своїх прихильників. Ще й тепер не всі росіяни захоплюються Гоголем. Андрей Белий пише, що „Гоголь, отщепенец от рода... не утвердившийся ни в какой другой, ставший „кацапом" для украинцев, „хохлом" для русских..."

Автор книжки „Як творив Гоголь" багато місця прис-

(Закінчення на стор. 3-ій)

М. Чировський

ТРИ ТИЖНІ НА УКУ

(Репортаж)

(1)

Літак мав відлетіти о год. 8:30 увечорі, але чомусь припізнився. А потому вже, коли всі сиділи в літаку, знову почувся голос капітана. Він вибачався за спізнення, але ще не обіцював скорого відлету. Перед нами було ще вісім літаків, що в своїй черзі ждали на дозвіл контрольної вежі вточитися на розгонову смугу і відтіля взнестися птахом у повітря.

Вкінці ми вже таки летимо в чорну челюсть ночі в напрямі на Рим. По розмірно добрій вечері стали показувати фільм „Морд на Орієнтальному Експресі". І хоч я задумував на нього дивитися, то однак шум і хилитання літака мене присипляли. Я побачив, ще як Лорен Бакал показала якийсь закривавлений ніж на фільмі, я і не зчувся, коли запав в глибокий сон.

Я звичайно добре сплю, коли я зажурений або поденервований, а мені було не спокійно. Літак летів глибочезною водою Атлантику, врізуючися в непроглядну темноту ночі, здавалося наломацки у світ за очі...

Коли пробудився, вже був день, який прийшов скоріше, бо ми летіли на зустріч сходячому сонцю; щораз дальше на схід. Виглянувши через мале віконце, я внизу побачив вже суходіл, характеристично порізаний полями, дорогами і ріками. Де-не-де показувалися села і міста; ми летіли понад Францією. За які три чверті години ми були вже над Альпами, які безконечно чорнілися, а які за три тижні пізніше в моїй поворотній дорозі були вже покриті грубою верствою непорочно-білого снігу. Будучи багато літ тому, в гімназії, мені приходилося ліпити з глини і пластеліни мапу Европи, а потому її розмальовувати. Чомусь правдиві Альпи мені дуже пригадували мої мініятюрні Альпи з-перед майже сорока років.

Небаром ми знову летіли над морем. По нашій правій стороні появився великий острів. Це Корсика. А по лівій стороні зараз таки ми побачили суходіл. Це Італія.

Опинившися на цілком новій для мене землі, не знаючи італійської мови, я відразу відчув клопітливість свого положення. Та й впродовж цих трьох тижнів я докучливо переконався, що „парляре іґлезе" не завжди рятуватиме мене в немилих ситуаціях, зокрема, коли я помилив автобуси або знайшовся на незнайомій вулиці.

Користаючи з піврічної відпустки у моїй школі, я постановив послухати нашого Блаженнішого і поїхати на Український Католицький Університет у Римі, щоб там прочитати 15-годинний виклад п. н. „Філософічні основи економічних доктрин". І побут на УКУ лишиться мені одним з найкращих споминів.

Ідучи маленьким італійським авточком з летовища на УКУ, яким керувала наша сестра-законниця, я відчув інший дух іншої країни. Авточка шмиґляли в різних напрямках, мов би не зважаючи на ніщо; мов би кожне авто було собі саме на дорозі і мало цілу вулицю для своєї розпорядимости. Подібне враження неспокою я потому переживав ще не раз, а зокрема, коли я їхав вранці з УКУ на університет Пропаґанди Віри. Студент теології Петрович є мистцем керування „Фурґоном", з 10-12 особами посеред моря „Фіятів". Мені кожний раз здавалося, що за півгодини дороги він зудариться зо тричотири рази з іншими автами, а зачепить і погне наше зо 6-8 разів. Він їхав, я прів, але „Фурґонові" нічого не трапилося.

Коли я приїхав на УКУ, тут саме починався академічний рік і з'їздилися наші студенти-питомці. Їх разом було десять молодих людей. Три тижні я з ними близько зустрічався, в церкві, в каплиці, у викладовій залі, у їдальні і бібліотеці та при товариських гутірках. І у висліді цих зустрічей я набрав одного переконання, а саме, що хоч їх тільки десяток, то ці молоді люди дійсно з покликання хочуть стати на службу Богові і Українській Церкві. Перед не одним з них відкривалися особливості світської кар'єри. Однак, вони їх відсунули, саме в цей час, коли ціла Церква є в кризі, а духовний стан не приносить ні багатства, ні престижу в суспільстві, ні забезпечення прекрасної будуччини.

Протягом сімох років,побіч моєї університетської праці, я навчав історію Української Церкви на суботніх курсах українознавства, і саме тоді обсервуючи наших „теологів" на УКУ пригадалося мені, що в середні віки, на Україні були сотні манастирів і тисячі-тисячі ченців і черниць та священиків. Але тоді Церква мала величезні маєтки, духовний стан забезпечував майбутнє вигідне життя, і втішався великим престижем між населенням. Не дивно тому, чому тоді було стільки „покликань". Багато з цих ченців і духовних думало чисто матеріялістичними категоріями; в них було мало духовости, але багато погоні за легкою наживою. Розуміється, не у всіх; тоді і релігійність була куди більшою.

Це б можна порівняти з сьогоднішньою популярністю студій медицини. Тому, що це сьогодні найбільше грошовитий фах і з великим суспільним престижем, тому то і там багато є кандидатів на „самаритянське діло" і так багато молодих людей хоче працювати „для добра людства". Колись легко було мати покликання до духовного стану, як духовники жили, як пампухи в маслі.

Порівнюючи цей десяток студентів-теологів з Українського Католицького Університету з минулим тлом багатства і поваги духовного стану, здається, що цей десяток — це новий рід майбутнього священика, що хоче служити Богові з чисто духових мотивів, мимо всіх противенств модерного і прагматичного способу життя, яке для духовника має радше погорду.

(Продовження буде)

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ...

Закінчення зі стор. 1-ої)

„Слова", виступив із спогадом про сл. п. Тодося Осьмачку — поета і романіста, члена мистецької групи „Ланка" і „МАРС-у", куди належали згодом зліквідовані Москвою Г. Косинка, Є. Плужник, також письменник Іван Багряний та ін. Спогад стосувався періоду життя сл. п. Т. Осьмачки у Філядельфії, де він був змушений працювати прибирачем в одній українській установі, жив самотою і вже виявляв ознаки психічного розладу — манії переслідування, в наслідок тортур у большевицькій тюрмі. Доповідач схарактеризував такі вершинні твори Т. Осьмачки, як віршований роман „Поет", повість „Ротонда душогубців" та ін. „Теодосій Осьмачка не залишив економічних скарбів, нікому нічого не заповів, — сказав В. Біляїв, — але він залишив дуже багато для скарбниці свого народу".

Запрошений до слова письменник Олег Лисяк, який розпочав творчу працю воєнним фронтовим звітодавцем Дивізії „Галичина" в боротьбі проти комунізму, а згодом дав українському читачеві такі твори, як „За стрілецький звичай", „Люди такі, як ми", лібретто до муз. вистави „Наші хлопці з Дивізії" та ін. — присвятив свій виступ творчості й пам'яті покійного Зенона Тарнавського — автора, перекладача і драматурга, який розпочинав свій шлях у літературі з нарисів, працював у Львові диктором на радіо (між ін., читав по радіо вістку — проголошення відднови Української Держави 30-го червня 1941 р.), згодом написав п'єсу „Шевченко", переклав середньовічну драму „Мораліте", що вийшла друком у в-ві „На горі" І. Костецького в Німеччині, та ін. твори. Помер у Детройті в 1969 р.

П-і Оксана Керч у кінці повідомила, що найстарша, заслужена українська письменниця-романістка п-і Галина Журба не зможе прибути на зустріч через стан здоров'я, і тоді всі зібрані довгими оплесками передали Письменниці - сеньйорці таким шляхом свій привіт та подяку за працю. П-і Галині Журбі 87 років життя, перебуває вона у Філядельфії.

У кінці багато присутніх, серед яких переважали старші віком громадяни та були також сумівці і студенти Нашої Української Школи під керівництвом проф. д-ра Олександра Лужницького, приміщеної в Домі Молоді, — набували книжки та потім затримались у другій залі за накритими вишивками столами, куди їх на каву запросили Пані з господарської референтури Відділу ОЖ ОЧСУ, під кер. п-і Теодори Волянської. На вечорі були також господарі Дому Молоді, що належить Осередкові СУМА ім. УПА під керівництвом Ярослава Федорійчука.

Вечір молодих талантів

Добра ідея виникла в організації Союзу Українок Америки влаштовувати вечори молодих талантів для ширшої публіки.

Дня 18-го жовтня ц. р. 82-ий Від. СУА представив нам нові молоденькі таланти різних жанрів: поезії, прози і музики. В порядку програми Ольга Кузьмович, пластова і громадська діячка, редакторка „Юнака" в своїм рефераті сказала (в скороченні) таке: „З великою радістю треба привітати почин 82-го Відділу „Союзу Українок" дати місце і голос нашим молодим талантам. У нашій спільноті, де чомусь завжди прірва поміж словом і ділом, — цей приклад гідний наслідування. Так залюбки кличемо „де наші діти?", а так мало дбаємо, щоб побачити їх тут зовсім близько нас. На усіх громадських з'їздах, конґресах схвалюємо резолюції „лицем до молоді", але наскільки ці передові громадські установи цю резолюцію виконують? Скільки із своїх бюджетів і часу призначають вони на працю молодечих організацій чи шкіл українознавства? А проте, скільки критики, негодувань на нашу сучасну молодь і на молодечі організації. Рідко спостерігаємо журбу з того приводу, що наша молодь живе у подвійних життьових обставинах, у двох школах, двох культурах, двох мовах. Цей подвійний стандарт ми накинули їм не даючи взаміну потрібного зрозуміння, любови, тепла і серця. Це передусім обов'язок батьків, розуміти проблеми своїх дітей і їм допомагати, а не ще більше обмежували їхнього молодечого життя і часу дозрівання, часто власними амбіціями й вимогами дорівнювали у всьому своїм стандартом, або їх перескочити. А все відбувається у постійному поспіху — без часу до обміркування, до обговорення і до взаємного зрозуміння потреб даного віку. Природна різниця поколінь завжди була і буде, але наша сьогоднішня молодь натрапляє на куди більший брак зрозуміння, ніж її попередники. А все ж ця молодь, не зважаючи на труднощі віку дозрівання, не піддається, і ми постійно находимо серед неї таких, що стоять у своєму патріотизмі, у бажанні на свій спосіб служити далекій батьківщині нарівні з нами або й вище. Найкращий доказ — цей вечір, в якому тут народжені молоді люди хочуть дати зразки своєї творчости в українській мові та свого відчуття української музики. А те, що маємо таких ще сьогодні — це заслуга тих нечисленних батьків, які співпрацюють з нашими молодечими організаціями, як ось із Пластом (усі виконавці — пластуни) і можуть тепер гордитися результатом своїх зусиль.

Перший раз почули ми Марту Зелик як цікаву репортажистку („Я була в Греції"). Вона також прочитала свій нарис „Остання перемога" і вірш „Тепер". Марта — студентка коледжу, працює безперервно в „Студії Мистецького Слова" Лідії Крушельницької. Мріє бути журналісткою. А нам так треба журналістів в українській пресі. Людмила Канюга в незвичайно добре і зворушливо опрацьованім нарисі „Було" вглибилася в далекий від неї час постання нашої державности 1918 р. „Імпромпту" — гумереска з тонкою іронією і цікавим закінченням ввела численно зібрану публіку у веселий настрій. Також її вірші дуже талановито писані, напр. „Думки про вас, мої спасителі". Людмила переживає, читаючи свої твори. Мова в них обох багата і читані твори були дуже добре виголошені. Людмила також є студенткою університету. За неприсутню Уляну Близнак її вірші: „Щастя", „Баль", „Чорне море" відчитала дуже вдумливо студ. мед. Ліда Стасів. Вона належить також до „Студії Мистецького Слова" Лідії Крушельницької. Уляна Близнак має за собою вже довгий шлях своєї письменницької праці. Її вірші були друковані в „Юнаку", „Сучасності", „Контрастах", а її вірш „Міраж" Віра Вовк переклала на португальську мову.

Всі три учасниці вечора пластунки, покінчили Школу Українознавства в Ню Йорку. Публіка була приємно порушена добрим знанням української літературної мови і запасом слів молоді, родженої вже і вихованої на американській землі. Також у музиці українська молодь виявляє непересічні таланти. Олег Сохан молодий надійний піяніст, учень проф. О. Чипак, одної з найкращих наших музичних педагогів, виявив не лише музичний талант, але й працю над собою. Його Беттовен „Валештайн" соната, Шопен — Баляда Ф-дур, чи Ревуцький — два прелюди були з технічного боку виконані бездоганно і з добрим зрозумінням твору. Дуже відрадним явищем є факт, що Олег в своїй середній школі є першим акомпаньятором. А нам так бракує акомпаньяторів на нашім терені. Це мистецтво, яке дуже потрібне, чомусь у нас не має признання. Сестри Олена і Віра Шумиловичівні становлять перший у нас ансамбль цього роду, що в двійку концертують з бандурами, а до того вони обдаровані гарними та милозвучними голосами. Вони мають вже за собою низку концертів на українських, та і чужих естрадах. Стеливо дострсєні їхні одяги додають свого чару.

Наша невтомна культурно-освітня референтка Іванна Клим, ідеєю якої був цей вечір, цікаво проводила програмою. Наприкінці голова відділу Олена Гентіш, дякуючи численно зібраній публіці, передала юним талантам скромні подарунки на пам'ятку з нагоди їх першого прилюдного виступу.

Дуже прикро вражало, що ні один письменник, чи поет не зацікавився тим вечором.

Ольга Соневицька

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вятив справі мови цього письменника. Як відомо, Гоголь перший свій твір написав „по-російськи", але не здобув ним признання. Тоді він свою російську мову прикрашував українізмами. Стромецький на кількох сторінках надрукував українські слова з творів Гоголя, впорядкувавши їх в шістьох категоріях: одяг, харчування, військовість, різноманітні діялектичні й емоційні. таких слів нарахував 225.

В „Тарасі Бульбі" пересічно є на сторінці 9 українських слів, деякі з них повторюються по два й три рази на цій самій сторінці. В цілій повісті, що має 120 сторінок, автор нарахував аж 1,085 українських слів. Проти мови Гоголя виступали його сучасники, робеться це й тепер. Стромецький обороняє „російщину" Гоголя, кажучи, що обставини змусили письменника писати по-російському, а українізми в його творах уважає за мистецький засіб прози Гоголя.

(Шевченко жив ще в гірших обставинах, але він тільки рідко „сповідався твердим кацапським словом". Шевченка важко покарав цар Микола, а Гоголеві він давав тисячі рублів. Шевченко був проти кріпацтво оправданим суспільним явищем. Та ця справа не належить до оцінки праці д-ра С. Стромецького).

Автор вірно зазначує, що Гоголеві російські твори прислужилися й Україні, бо їх читали українці і духово „українщилися", пригадували собі славу козаків із „Тараса Бульби".

Праця д-ра С. Стромецького цікава українському читачеві, який з неї довідується про високе мистецтво творів Миколи Гоголя, родом українця, який писав по-російському і був великодержавним російським патріотом (як і більшість малоросійських дворян - поміщиків тоді), хоч своїми творами прислужився й Україні, сини якої вже почали були забувати, якої матері вони діти.

Та наприкінці мусимо зробити одну заввагу. Гоголь думав по-українському, а писав по російському. Треба вистерігатися аналогічного: думати по-англійському, а писати по-українському. Це здалося нам з деяких місць праці О. Стромецького. Ми гадаємо, що автор повинен був мати доброго мовного коректора. Це йому дружня заввага на майбутнє, бо це, здається, його перша друкована праця, яка йому вдалася.

В пам'ять Незабутнього ПРИЯТЕЛЯ

бл. п. Степана Озаринського

замість квітів на свіжу могилу, складають на Гарвардський Центр Українських Студій:

Оля і Юрій ПАСТЕРНАК	$50.00
Василь ЛАГОШНЯК	25.00
Володимир ОМЕЛЯНОВСЬКИЙ	20.00
140-ий ВІДДІЛ Українського Народного Союзу	20.00
Іван САВИЦЬКИЙ	10.00

В ДЕНЬ СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА
відправляться
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
ЗА СПОКІЙ ДУШІ

бл. п.

Д-ра МИХАЙЛА СОСНОВСЬКОГО

в ТОРОНТІ, в церкві СВ. О. МИКОЛАЯ і
в БАВНД БРУКУ, в ЦЕРКВІ-ПАМ'ЯТНИКУ

в п'ятницю, 21 листопада ц. р., о год. 9 ранку

Дружина ОКСАНА і ДРУЗІ

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
з глибоким сумом повідомляє Українське Громадянство в діяспорі, що дня 11-го листопада 1975 р., ненадійно відійшов у Вічність визначний Український Мистець і Член Об'єднання

сл. п. ВОЛОДИМИР ЛАСОВСЬКИЙ

Секретар Головної Управи ОМУА, б. член українських мистецьких асоціяцій в Галичині і на еміґрації: „РУБ", АНУМ, УООМ. Покійний брав постійно дуже активну участь в українському мистецько-культурному житті, якого був визначним співтворцем в часі довгих десятків літ.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
ГОЛОВНА УПРАВА І ЧЛЕНИ ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Ділимося сумною вісткою,
що 3-го листопада 1975 р. в Торонті, Канада, відійшла у Вічність, проживши 92 роки

бл. п.

ОЛЬГА ПІОТРОВСЬКА з дому ЯРМОЛОВИЧ

вдова по директорі банку в Коломиї.
ПОХОРОН відбувся 7 листопада 1975 р. в Торонті.

В глибокому смутку:
МАРІЯ ЗАПУТОВИЧ — сестра
д-р Б. ЗАПУТОВИЧ з дружиною МАРІЄЮ
інж. Р. ЗАПУТОВИЧ з дружиною ВІРОЮ і дітьми ОЛЕГОМ та АРІЯДНОЮ
Родина в Україні

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, БРАТА, ШВАГРА, ЗЯТЯ і ДРУГА

бл. п.

ВОЛОДИМИРА НИЧА

будуть відправлені

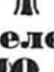
СЛУЖБИ БОЖІ

28-го листопада 1975 року

о год. 7:30 ранку
в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й. і
в церкві СВ. О. МИКОЛАЯ
24-та і Попляр вул. у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
Просимо згадати Покійного у цей день у своїх молитвах.

ЖІНКА, СИН
та близька і дальша Родина в Америці й Україні

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
повідомляє в глибокому смутку, що 13-го листопада 1975 року відійшов у Вічність на 80 році життя

інж. електр.

МИХАЙЛО САВЧУК

член НТШ, автор електротехнічного словника, співробітник технічних журналів.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВШ. Дружині і Рідні Покійного складаємо щирі слова співчуття.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього ненадійно відійшов від нас у Вічність на 64-му році життя, дня 16 жовтня 1975 року, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

бл. п.

ВАСИЛЬ ТАТАРИН

похоронений дня 20 жовтня 1975 р. на цвинтарі св. о. Николая в Чікаґо, Ілліной.

Оцим складаємо найсердечнішу подяку Всім, що віддали Покійному останню прислугу, взяли участь у похоронних обрядах і виявили нам свої співчуття.

Сердечно дякуємо Всечеснішим Отцям Катедри св. о. Николая: пароховi о. монс. П. Леськовому і о. шамб. Я. Свищукові, за відвідини Покійного у лікарні, за уділення Йому Найсвятіших Тайн та переведення похоронних відправ. Дякуємо хорові „Славута" за гарний спів під час Панахиди. Щира подяка похоронному заведенню п. Музики і Сина за взірцеве переведення похорону. Зобов'язані до вдячности Марійській Дружині Молодих Пань за молитви і співчуття.

Щира подяка Всім за гарні вінки квітів та жертви на Заупокійні Служби Божі.

Окрема і щира подяка від нас для п. д-ра Петра Моцюка за зворушливу прощальну промову над могилою Покійного.

Прощав він Його від Родини, Приятелів та Милованськӧї Спільноти тут та на Рідних Землях. Також подяка Докторові за Його промову під час тризни та слова розради.

Щира подяка Жертводавцям міста Мінеаполіс, Мін., які замість квітів на могилу Померлого зложили дол. 80.00 на Церковний Музей іменем Кардинала Йосифа Сліпого в Мінеаполісі: панам В. Моцьо, М. Отець, д-р Н. Давидович, д-р М. Козак, Г. Гайнус, д-р С. Вірщук, П. Бубік, В. Н. Микуляк, В. Галлій, В. Опасик, Д. Радієвський, С. Садовий, П. Чура, Є. Грещак, Я. Янович і Р. Раймонд.

Наша сердечна подяка п. Николі Татаринові що прибув з Торонто, щоб віддати останню прислугу Покійному і з побратимом Грицем Дорош занесли Тлінні Останки до гробу.

Наша сердечна подяка п-ні Марії Гаврищ і п-ву Микола Гаврищ з родиною, що приїхали з Мінеаполіс, щоб взяти участь в похоронних обрядах та зокрема дякуємо Усім Тим, що в який небудь спосіб причинилися у відданні останніх прислуг Покійному.

Хай усіх Вас Милосердний Господь нагородить за Ваше щире серце кріпким здоров'ям та щедрими ласками.

У важкому горю і смутку:
дружина — МАРІЯ
дочка — МИРОСЛАВА з мужем ЮРКОМ і синами ВАСИЛЬ, ІВАН і РАЙ
брат — ДМИТРО з дружиною ГАЛИНОЮ і синами ОРЕСТ і АНДРІЙ
і вся близька і дальша Родина в Україні

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

повідомляє в глибокому смутку, що дня 18-го листопада ц. р. помер по довголітній і важкій недузі, на 80-му році життя

бл. п.

Інж. МИХАЙЛО САВЧУК

абсольвент Політехніки в Данціґу, один з членів основників нашого Товариства, бувший старшина УГА і учасник Визвольних Змагань та був ПОХОРОНЕНИЙ дня 17-го листопада 1975 року з церкви св. Юра в Ню Йорку на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Високодостойній Дружині Покійного пані Антонії, Донам і Рідні, найщиріші вислови співчуття складає — УПРАВА і ЧЛЕНИ ВІДДІЛУ

Не в множестві великих слів
І не в скуванням смілих мрій
Значити треба шлях життя
Найкращий знак — тверді діла.
о. Е. МАЦЕЛЮХ

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього
ЧОЛОВІКА, ТАТУСЯ, ДЗЯДЗЯ і БРАТА

бл. п. о. крилошанина

ЕВГЕНА МАЦЕЛЮХА

ПОЕТА і ПИСЬМЕННИКА

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені в церквах
СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ — РІВЕРГЕД, Н. Й., ПРЕСВ. ТРОЙЦІ — СТЕТИН АЙЛЕНД, Н. Й., де Покійний був довголітнім Парохом і в церкві СВ. ЮРА — НЮ ЙОРК, Н. Й.

в неділю, 23 листопада 1975 р.

о год. 12-ій в полудне.
Родину, Приятелів, Знайомих і всіх бувших Парохіян проситься ласкаво згадати Покійного о. Евгена у своїх молитвах.

СОФІЯ з ЮРЧИНСЬКИХ МАЦЕЛЮХ — дружина з ДІТЬМИ і ВНУКАМИ

Олбанська округа відзначила Роковини Листопада і смерти ген. Т. Чупринки

Трой, Н. Й. (І. Д.) — У неділю, 2-го листопада, в українських церквах Трой, Амстердаму, Вотервліту і Коговзу були відправлені панахиди за ген. Т. Чупринку та поляглих Героїв за волю України. Після полудня, заходом Окружного Комітету Відділів УККА Амстердаму, Вотервліту, Коговзу і Трой та Об'єднання українських ветеранів Олбанської округи відбулася в Українському Домі в Коговзі святочна академія у 57-мі роковини Листопадового Зриву та 25-річчя смерти сл. п. ген. хор. Тараса Чупринки. Відкрив її вступним словом голова культ.-освітньої референтури Комітету Я. Білас.

Апелем українських ветеранів і делеґацій Пласту й СУМА, які ввійшли на залю з прапорами й вінком, що його покладено на сцені під золотим тризубом на честь Героїв Листопада й УПА, командував упівець Д. Хорват. Він прочитав наказ Об'єднання українських ветеранів з приводу Листопадових Роковин і 25-річчя смерти сл. п. ген. Т. Чупринки, подаючи виїмки з наказів і звернень Командира УПА до бійців УПА, українського народу на рідних землях і українських поселенців на чужині. І. Ротко відіграв на трубці апель поляглим.

Український окружний жіночий хор „Троянди" під керівництвом Анни Базар проспівав: „Засяло сонце золоте", дві упівські пісні: „Зірвалася хуртовина" і „Подай дівчино", а в другій частині: „Тебе нема", „Виростеш ти сину" і „Живи Україно". При фортепіяні: Іванка Базар і Галя Мацюк. Листопадівець І. Дурбак поділився споминами з Листопадових днів у 1918 р. Студент Л. Поповський відіграв на фортепіяні низку упівських пісень. Упівець Д. Хорват прочитав доповідь про героїчне життя сл. п. Р. Шухевича - Тараса Чупринки. Студент В. Боднар мол. виголосив поему Марка Бойслава „Хай путь спасенна Вам". Національним гимном закінчено цю вдалу під кожним оглядом академію. Вкінці, Я. Білас подякував усім виконавцями програми.

Українське громадянство з цілої Олбанської округи заповнило залю. Культурно-освітня референтура Окр. Комітету УККА у складі: Я. Білас, В. Боднар і М. Філь, як і Об'єднання українських ветеранів під проводом Боднара доклали всіх старань, щоб академія випала гідно й успішно.

Станичні Пласту відбули нараду

Ню Йорк (Х.Н.). — Дня 15 листопада ц.р. відбулася тут у Пластовому Домі Нарада Станичних, на якій були заступлені 21 пластова Станиця. Нараду відкрив і нею провадив голова КПС пл. сен. Андрій Мицьо, вітаючи приявних на ній голову ГПБ — пл. сен. Р. Рогожу, керівника виховної діяльности — пл. сен. О. Кузьмович та глову КПРади пл. сен. С. Гойдиш.

Ділові справи КПС реферували голови секторів: організації — пл. сен. І. Сохан, виховного — пл сен. Х. Навроцька, фінансів — пл. сен. О. Винник та адміністрації і архівів — пл. сен. Л. Романків.

Інформації про видані матеріяли для новацьких виховників „Ластівка", та передпластя подала ККП-ок пл. сен. І. Богачевська, про звітування ККП-ів пл. сен. Б. Павлюк, про вишколи для юнацьких виховників говорила пл. сен. С. Рубель — діловод юнацького вишколу. Про участь Пласту у святкуваннях 200-ліття Америки та 100-ліття українського поселення в ЗСА інформували пл. сен. С. Рубель та Л. Романків, а про біжучі фінансові справи — діловод майна пл. сен. М. Белендюк.

По обіді відбувся панель: „Станичний та його дія" з участю пл. сен. І. Головінського, який говорив на тему „Психологія провідництва", пл. сен. Ю. Богачевський доповідав про відношення станичного до кошових, зв'язкових та гніздових, пл. сен. Я. Ганкевич порушив справу відношення станичного до батьків, Пластприяту та інших організацій, та пл. сен. В. Базарко начеркнув як повинні бути запляновані станичні збірки та засідання станичної старшини. Модератором панелю був пл. сен. Л. Романків — ґенеральний секретар КПС.

Панель викликав велике зацікавлення та оживлену дискусію. Станичні у своїх з'ясуваннях подали до відома цікаві нові почини у праці в їхніх станицях та деякі трудноці, зокрема у малих станицях, де відчувається брак виховників.

Найбільшу радість викликав зріст числа новацтва у богатьох станицях, як теж трудноці, зокрема у малих редпластя під назвою „Пташки при Пласті". Нарада станичних винесла рекомендації моральної та матеріяльної піддержки пл. виховних журналів: „Юнака" та „Готуйсь" і започаткування запасного фонду пластових видань.

Франціско Франко помер

(Закінчення зі стор. 1-ої)

фом генерального штабу армії. В лютому 1936 р. в еспанських виборах перемагає партія Народного Фронту, в якій переважають поміркованi соціялісти. Комуністи здобули були тоді тільки 17 на всіх 473 місць в Парляменті. З допомогою фашистівських урядів Німеччини й Італії Франко перекидає деякі частини еспанської армії з Марокко і розпочинає наступ на республіканську армію, опановану лівими, яким допомагає Москва і комуністичні партії інших країн. Мавши добру піддержку ззовні, Франко здобуває все нові й нові успіхи і після 254-денної громадянської війни льояльні Франкові війська здобувають Мадрід і встановляють там в березні 1939 р. свою військову диктатуру.

Не відомо ще, як розвинуться події в Еспанії після смерти Франціска Франка і за владування короля Карльоса де Борбона. Дехто передбачає, що ера генералісімуса Франціска Франка закінчилася з хвилиною його смерти.

„Ще не всюди"...

Закінчення зі стор. 1-ої)

мучували фашисти воєнних полонених. Мене гонять з усіх прийомних. Гонять з ЦК, гонять з міськкому. Гонять мене лайкою і погрозами. А коли я пробую подати заяву на ім'я з'їзду партії — мене схоплюють працівники КҐБ і знову відправляють на муки психіятрів.

„Першого дня після описаної мною події, мене пробували підкупити. Пхали в руки гроші, ставили пляшки з горілкою, мовляв, пий і мовчи. Одержиш орден, будеш мати розкішне життя. Тільки мовчи, дурню! Не смій очорнювати нашу партію!

„І тут я повинен пояснити найголовніше. У кожній релігії є свої святі. Земний „бог" Йосиф Сталін також творив своїх святих. Ви, напевно, про них чули: Стаханов, Демченко, Кривонос. Як творилися ці святі — знають тільки ті, хто разом з ними працював. Десь-там в ЦК називалось ім'я — і десятки безіменних людей були зобов'язані своєю працею творити цю липу. Липою — у нас називають обман, брехню, фальшивку.

„Так ось: начальником залізниці, на якій я працював машиністом, був П. Ф. Кривонос, який увійшов в історію партії як зачинатель стахановського руху на залізниці. Давно-давно він перетворився з машиніста в могучого вельможу. На царського вельможу він не схожий тільки тому, що він неотесаний і грубий, а до того п'яниця. Побачили б ви, як цю історичну особистість на очах робітників виволікають з вокзального ресторану! Огидне видовище — я його не буду описувати. Скажу тільки: міліція в цей час б'є робітників, щоб вони геть забирались — не дивились як гуляє Кривонос з своїми прибічниками. Та й сам Кривонос не встидається підняти кулак на робітника. Досить одного його слова, щоб ти став нічим, якраз тому, що Кривонос став УСІМ.

„Так трапилось й зі мною. Могучий Кривонос не бажав, щоб люди дізнались про страшну загрозу, що стояла над Пост-Волинським — над жінками і дітьми, над їхніми домами і вишневими садками. А його воля — закон навіть для ЦК. Мені, наприклад, вдалося якось зупинити автомашину В. В. Щербицького. В делікатних словах передам це, що мені сказав цей партійний вождь з нецензурною грубістю: Кривонос увійшов в історію партії — плямувати його не дозволимо.

„Само собою розуміється, що Кривонос вже давним давно позбавив мене можливости працювати машиністом. Це робиться дуже просто: лікарі підлягаючої йому лікарні об'явили мене умово-хворим. І хоч інші лікарі — і то навіть з дуже високими науковими званнями опрокинули все це як наявну нісенітницю, воля Кривоноса остається до цієї пори непорушною.

„Іду на лікарську комісію, щоб мене признали інвалідом і призначили пенсію — мене визнають здоровим. А кривоноські психіятри знову об'являють хворим — і не допускають до праці. І так ось з року на рік — ні пенсії, ні праці. Прошу, щоб випустили будь-куди закордон, а мені кричать: „Ти що — імперіялістам продався? Долярів захотілось?" Примушений працювати двірником. Але ж я машиніст тепловоза — не двірник!

„Так зі мною розправились за те, що я спас від загибелі станцію і сотки родин залізничників. От так і складається: диктатура Кривоноса і його прибічних іменується в нас диктатурою пролетаріяту.

„Я питаю вас, мої далекі друзі: можете ви не думати про ваших клясових братів?

„Знаю, що нічим допомогти мені не можете. Між нами — моря, океани і павутиння кордонів. Адже кордони й тому ще існують, що на світі не перевелись ще кривоноси.

„Прошу вас, брати: не забувайте, що ще не всюди на земній кулі покінчено з рабством. А якщо мене за це письмо знову відправлять на жахливі тортури в психіятричну лікарню — закидайте тих, хто підписав гельсінське домовлення, гнилими помідорами та смердючими яйцями. Я буду вам за це дуже, дуже вдячний!"

Дворецький Іван Григорович
Київ, 87, вул. Авіяції н. 10, кв. 41

Українська громада у Фініксі, Арізона вшанувала Листопадові Роковини

Фінікс, Аріз. (М. Дидик) — В неділю 2-го листопада ц. р. в годині 3-ій по полудні в залі Осередку СУМА ім. Т. Шевченка відбулася Академія для відзначення 57-их роковин Листопадового Зриву.

Після відіграння на фортепіяні американського гимну Марійкою Королишин, академію відкрив вступним словом інж. М. Дидик, стверджуючи великий і корисний вплив, що його мав і має Листопадовий Чин на дальші покоління. На закінчення свого слова попросив присутніх віддати поклін хвилиною мовчанки всім, що віддали своє життя в боротьбі за волю України. Опісля він представив приявних на залі учасників тих славних днів.

Святочний реферат виголосив директор і учитель Рідної Школи М. Тислевич, розповівши, як після великого національного занепаду прийшло до Листопадового Зриву і хоч тоді „встоятись не було сили" однак нація відродилась і далі прямує до своєї мети: віднови незалежної і суверенної Української Держави.

В мистецькій частині програми виступив соліст Юрій Ілїнський, виконавши дві пісні при фортепіяновому акомпаньяменті А. Стон. Молоденький декляматор юнак М. Шмігельський продеклямував вірш: „За тих, що впали".

Після короткої перерви Юнацтво СУМА під проводом своєї виховниці і булавної Ані Дидик виконало сценку: „Життя Січового Стрільця". Юначка М. Тислевич деклямувала вірш „Зазив", а юначка Т. Захарчук вірш „Хай літають вітри". Відтак хор „Гомін" під диригентурою о. Ілїнського; пароха української православної церкви у Фініксі, виконав чотири пісні при фортепіяновому акомпаньяменті Зоряна Масного. Всі точки програми публіка, яка заповнила залю, нагородила рясними оплесками, зокрема диригента хору о. А. Ілїнського, який, мавши понад 80 років життя, старається, щоб і в нашій громаді українська пісня не вмовкла.

Відспіванням українського національного гимну хором і присутніми закінчено академію, яка відбулася під проводом культ-освітного референта інж. М. Дидика. Голова Осередку СУМА М. Королишин подякував виконавцями програми за їх працю.

Того самого дня в українській католицькій церкві о. М. Колодій і в українській православній церкві о. А. Ілїнський відслужили панахиди за тих, що віддали своє життя за волю України.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 7-го ГРУДНЯ 1975 р.

ДЕТРОЙТ, Міш. Річні Загальні Збори Т-ва ім. гет. І. Мазепи 183 Відд., о год. 1:30 по пол. в УНДомі при вул. Мартін. На порядку: звіти Управи, К.К. і делегатів до Укр. Тов., дискусія над звітами та вибір нової Управи на 1976 р. Збори відбудуться і будуть важні на 1 год. пізніше без огляду на скількість присутніх членів. Проситься чл. прибути. — Д. Кошильовський, голова, В. Фльорчук, рек. сек., П. Залуга, фін. секр.

В книгарні „Свобода" можна набути:

Д-р Михайло Данилюк. На медичні теми – Лікарський довідник	$ 7.00
Д-р Михайло Данилюк: Повстанський записник	1.75
Д-р Лука Луців: Василь Стефаник — співець української землі	8.00
Д-р Лука Луців: Іван Франко — борець за національну і соціяльну справедливість	5.40
Д-р Лука Луців: Тарас Шевченко — співець української слави і волі	1.20
Д-р Лука Луців: Маркіян Шашкевич - Біографія і характеристика творчости з додатком усіх оригінальних творів	1.00
Д-р Лука Луців: Ольга Кобилянська. В сторіччя її народин	.40
Д-р Лука Луців: Іван Франко — життя і творчість	.40
Іван Керницький-ІКЕР: Будні і неділя	$ 5.00
Іванна Савицька: З пташиного лету — Образки сучасного — Дружні усмішки – Репортажі	5.00
Антін Драган: Лука Мишуга	10.00
М. Сосновський: Дмитро Донцов — політичний портрет	12.00
Шевченкові думи і пісні — Shevchenko's Thoughts and Lyrics	.50
Володимир Кедровський: Обриси минулого	1.20
А Драган: Український Народний Союз у минулому і сучасному	.60
Валентин Мороз: Бумеранг — твори	7.75
Остап Тарнавський: Брат Братові. Книга про ЗУАДК	5.00
М. Прокопів: З Городиславич у світ широкий	2.00
Панас Феденко: Минуло півстоліття. Зимовий похід Армії УНР 1919-20	1.00
Авраам Шіфрін: У совєтській катівні	1.00
Федір Дудко: Моя молодість	1.50
Дашкевич Р.: Артилерія Бригади СС в боротьбі за Київські Золоті Ворота	2.00
Любов Коленська: Павлів тріюмф	4.50
За волю України. Історичний Альманах УСС	10.00
Кобець О.: Записки полоненого	2.00
Липа Ю.: Призначення України	1.00
Наш Львів	1.00
Пастернак М. Українська жінка у хореографії	1.50
Прокопів: По п'ятдесят шість роках на Україні	1.50
Ріпецький Ст. Українське Січове Стрілецтво	3.00
Бібліографія джерел до історії УСС	1.00
Сімянців: Спогади Богданівця	1.00
І. Соневицький. Артем Ведель і його музична спадщина	3.00
Микола Палій: Етсетера — Кантати	1.00
о. Николай Вояковський. А те, що минуло...	2.50
Костюк Г.: Теорія і дійсність	3.00
Удовиченко А.: Третя Залізна Дивізія. Рік 1919.	7.00
Кедрин І.: Паралелі в історії України	3.00
Городиський Орест: Ген. Турчин — Особистий приятель през. Лінкольна	1.00
Лозинський, др. Михайло: Галичина в рр. 1919 і 1920	5.00
УСС 1914-1974 — Укр. Січове Стрілецтво і Мазепинська Ідея, Братство УСС в 60-річчя	1.50
З. Терлецька: Українські страви	7.00
Олесь Бабій: Дві сестри	3.00
Ярослав Гриневич: Доля України на митарствах	2.00
Володимир Галан: Батерія Смерти	5.00
М. Грушевський: Історія української літератури	36.00
Роман Купчинський: Скоропад. Ілюстрації Едварда Козака	3.50
Леся Лисак: Терпкі пахощі	5.00
Контрасти. Збірка молодечої творчости	3.50
А. Глібів: Байки	2.25
Микола Погідний-Угорчак: Чарівний діямант	3.50
Д-р Ю. Княжинський: Нарис історії римської літератури	6.00
Іван Керницький: Перелетні птахи	1.00
Василь Волицький: Дещо про Рогатин і про Рогатинську Приватну Українську Гімназію	2.00
Леонід Полтава: Валторна. Збірка поезій, лірична	1.50
Олена Василева: Коли орбіти схрещуються	6.00
Юнацтво в обороні Рідної Землі.	2.00
В Витвицький: Гайворонський — Життя і творчість	3.00
Василь Софронів-Левицький: Липнева отрута	6.00
Алла Коссовська: Паморозь (Поезії)	1.00
о. Ізидор Сохоцький: Визвольна боротьба Західньо-Українських Земель у 1918-23 р. р.	3.00
Міра Гармаш: Марія Люїза	3.00
Міра Гармаш: Віднайдені роки (поезії)	1.75
Міра Гармаш: Райдуга в пітьмі (поезії)	2.25
Олександер Вриз: П'ять перед дванадцятою	6.00
Богдан Попович: Під українським небом (спогади)	3.50
Книжковий знак шестидесятників	15.00
Олександер Вриз: Тернистий шлях Українського Уряду (1918-1921)	4.00
Леся Храплива: Далекими і близькими — вірші	3.50
Український вісник — випуск VI. — Самвидав — журнал з України	$ 6.00
В. Софронів: Під веселим оборогом	5.00
Мілена Рудницька: Невидимі стигмати	15.00
Алла Коссовська: Дві́сті перлин	1.00
В. Софронів Левицький: Юнь, скоморох, п'єси для молоді	6.00
Наталія Полонська-Василенко: Історія України, І том (до половини XVII сторіччя)	15.00
Валентин Сім'янців: Студентські часи — спогад	3.00
Іван Світ: Українсько-Японські взаємини в рр. 1903-1945	8.00
Р. Володимир: Палкі серця	2.50
Едвард И. Ц. ван Готеген: Моя зустріч з УПА	0.70
Анатоль Юриняк: Камікадзе падає сам. Оповідання й фейлетони	$ 4.00
М. Понеділок. Рятуйте мою душу - повість	8.00
Едвард Козак: Гриць Зозуля	8.00
Роксолана Смеречинська-Шульгова: Основи музичного мистецтва. Теорія й історія	8.00
Іван Овечко: Вибрані статті	3.00
Іван Овечко: Чехов і Україна	5.00
Іван Франко: Твори, 20 томів	$80.00
Микола Ковалевський: При джерелах боротьби — спомини, враження, рефлексії	3.00
Данило Шумук: За Східнім обрієм — спомини	8.75
Богдан Цимбалістий: Проблема ідентичности – Україна чи Америка?	1.50
Д-р Юліян Вассиян: Твори І. Степовий офінко	10.00
Антін Рудницький: Українська музика — історично-критичний огляд	12.50
ІСТОРІЯ ХВОРОБИ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА, упорядкування і коментарі Тетяна Ходорович	4.90
SYMBOLAE IN HONOREM GEARGII Y. SHEVELOV (Збірник на пошану проф. д-ра Юрія Шевельова)	$22.00
Володимир Янів: СТУДІЇ ТА МАТЕРІЯЛИ ДО НОВІШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ	$15.00
ЗБІРНИК НА ПОШАНУ ІВАНА МІРЧУКА	15.00
МАТЕРІЯЛИ ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ під редакцією В. Янева	15.00
М. Д. Добрянський: УКРАЇНСЬКО - ПОЛЬСЬКІ СТОСУНКИ У XIX СТ.	4.00
Н. Полонська - Василенко: ДВІ КОНЦЕПЦІЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ И РОСІЇ	3.00
А Жуковський: П. МОГИЛА І ПРОБЛЕМА З'ЄДНАННЯ ЦЕРКВИ	11.00
Borys Lewytzkyj: DIE SOWJETISCHE NATIONALITAET POLITIK NACH STALINS TOD (1950-1970) (В. Левицький: Совєтська політика щодо національностей після смерти Сталіна	11.00
О. Юрченко: УКРАЇНСЬКО - РОСІЙСЬКІ СТОСУНКИ ПІСЛЯ 1917 Р. В ПРАВНОМУ АСПЕКТІ	15.00
В. Шелест: ІДЕОЛОГІЧНА ВОРОТЬБА МІЖ МОСКВОЮ І ПЕТЕРСБУРГОМ І ЇЇ ВІДОБРАЖЕННЯ В ЛІТЕРАТУРІ	3.00
GREGOR KRUK — Vorwort von Jean Cassou, Einfuehrung von Isa Bauer (Мистецька монографія	28.50
Жиґмонт В. Олексин: ПІСНЯ ПРО ЧЕРВОНУ КАЛИНУ. Ілюстрована історія УСС для молоді	3.50
А. Белопольский: СССР НА ФОНЕ ПРОШЛОГО РОССИИ (рос.)	9.50
Д-р Микола Ковалевський: ПРИ ДЖЕРЕЛАХ БОРОТЬБИ — Спомини, враження, рефлексії	3.60
ЧОРТКІВСЬКА ОКРУГА. Історично-мемуарний збірник Чортків - Копичинці - Борщів - Заліщики (з пересилкою)	25.75
БУЧАЧ І БУЧАЧЧИНА. Історично - Мемуарний Збірник. Гол. ред. Михайло Островерха. (з пересилкою)	25.75
Людмила Коваленко: ТИХА ВОДА. повість	6.00
Богдан Лепкий: ПІД ЯЛИНКУ	2.00
Митро Пасічник: ДНІСТРОВІ ЛІЛЕЇ	3.00
РЕЛІГІЯ В ЖИТТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ Збірник на пошану Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, за редакцією Володимира Янева	5.00
ЗБІРНИК НА ПОШАНУ ОЛЕКСАНДРА ШУЛЬГИНА, за редакцією Володимира Янева	5.00
Нестор Король: УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО — РОДОНАЧАЛЬНИК КІННОГО ВІЙСЬКА МОСКОВІЇ - РОСІЇ	2.00
УКРАЇНА — Енциклопедія для молоді	15.00
МАЛА УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ. Опрацював Осип Залеський	5.00
О. Залеський: МУЗИЧНИЙ ДИКТАТ	1.00
О. Залеський: КОЛЯДИ - КОЛЯДКИ - ЩЕДРІВКИ для співу і фортепіяна	2.00

Належність за книжки посилати ТІЛЬКИ чеками або поштовими переказами (M.O.). До ціни книжки долучити 18 центів, як кошти пересилки від одної книжки і 5% стейтового податку з Ню Джерзі.

Svoboda
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

Конференція в Рамбвіє не розв'язала проблем – твердить Москва

Москва. — Совєтське пресове агенство ТАСС у вівторок, 18 листопада, заявило, що недавня вершинна економічна конференція 6-ох індустріяльних країн вільного світу в Рамбвіє, Франція, не розв'язала жадних проблем, а ніби була тільки старанням створити „спільний фронт" проти економічно недорозвинених країн т.зв. „третього світу", які постачають сирівець для тих індустріяльних держав. ТАСС твердить, що „неясна фразеологія" спільної заяви політичних лідерів ЗСА, Франції, Західньої Німеччини, Італії, Великобританії та Японії не могла закрити факту, що учасники конференції не зуміли полагодити „великих розбіжностей" щодо монетарних, торговельних й інших проблем. Західні коментатори твердять, що така скора і негативна реакція Москви на вершинну конференцію, яка щойно закінчилася в понеділок, 17 листопада, вказує, що совєтські чинники таки стурбовані фактом, що індустріяльні потуги вільного світу відбу-

бов'язалися співпрацювати для поборення спільних економічних проблем і не допустити до послаблення демократичного бльоку також в політичній та мілітарній сферах.

ли таку конференцію та зо-

ТАРЗАН, Ч. 7399. Замішання в таборі

В таборі створилося велике замішання, коли переляканий кінь, на шиї якого сиділа пантера, помчав в темряву ночі! . . .

. . . Тарзан зареагував моментально і скочив на хребет другого коня!